

AIRGATE
JUNIOR

1/2026

AIRSIDE

POZNAJ ŚWIĘTO OGNIĄ

DISCOVER THE FIRE FESTIVAL

ODLOTOWA PRACA
POLSKA AGENCJA ŻEGLUGI POWIETRZNEJ

SUPER COOL JOB
POLISH AIR NAVIGATION SERVICES AGENCY

ZAGRAJ W GRĘ
JUEGO DE LA OCA

PLAY THE JUEGO
DE LA OCA GAME

HISZPANIA
SPAIN

CZY TAŃCZYŁEŚ JUŻ FLAMENCO?
HAVE YOU EVER DANCED FLAMENCO?

#WspieramyEdukację

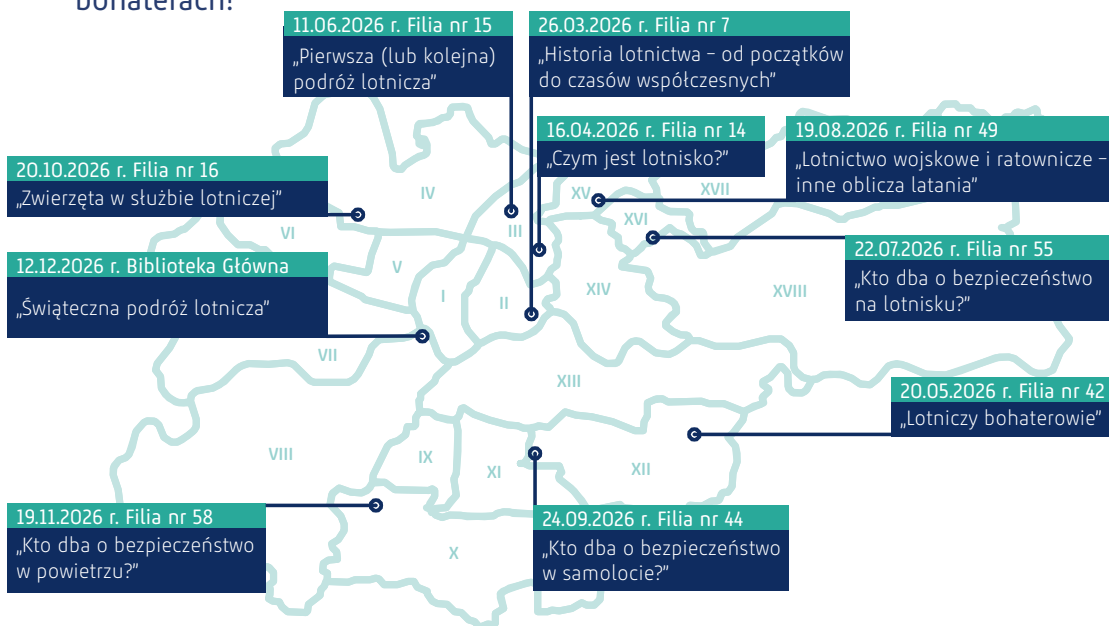
#CELKRK



KRAKÓW
AIRPORT
im. Jana Pawła II | CENTRUM
EDUKACJI
LOTNICZEJ

„Biblioteczny terminal” w aktualnym rozkładzie lotów CEL!

Czy pamiętacie współpracę CEL z Biblioteką Kraków i cykl warsztatów „Biblioteczny terminal” poświęconych lotnictwu? W 2026 r. świat książek i podniebna pasja ponownie się spotkają! Bo gdzie, jeśli nie między regałami, najlepiej rozwinąć skrzydła wyobraźni? Przed nami kolejne spotkania, a w rozkładzie rozmowy m.in. o samolotach, bezpieczeństwie i lotniczych bohaterach!



“LIBRARY TERMINAL” IN CEL'S CURRENT FLIGHT SCHEDULE!

Do you remember CEL's collaboration with the Kraków Library and the "Library Terminal" workshop series dedicated to aviation? In 2026, the world of books and the passion for flying will meet again. Because where, if not among the shelves, is the best place to spread the wings of imagination? Workshops about planes, safety and aviation superheroes are held in Polish, on selected dates and at selected locations.

Each meeting is a new journey - without turbulence!
You can register by phone or in person at individual library branches.



Drodzy Czytelnicy!

Wiosna świetnie sobie radzi z podwyższaniem temperatury powietrza. Gdyby dla kogoś to wciąż było za mało - to wjeżdżamy my, na czarnym byku! W tym numerze zabieramy Was ze sobą do gorącej, wypełnionej przysmakami i pięknymi widokami Hiszpanii. Viva España!

Spring is doing a great job of raising the air temperature. If that's still not enough for anyone, we're coming in – and riding a black bull! In this issue, we're taking you with us to Spain, a hot country filled with delicacies and beautiful views. Viva España!

SPIS TREŚCI:

Nie wyleciało z pamięci... / Still in memory...	2
Z głową w chmurach / In the clouds	3
Zrozum w lot / Catch it up	5
Odlotowa praca / Super-cool job	6
Wiedza niekoniecznie zastrzeżona / Special Service Knowledge	10
Ekspresowa kontrola wiedzy / Fast track learning	11
Pakuj się w podróż / Pack up and fly	12
Piktogram państwa / State pictogram	15
Pilotaż językowy - hiszpański / Language sneak peak - Spanish	16
Test kulturowy - Hiszpania / Culture test - Spain	17
Intelektualne turbulencje / Intellectual turbulence	18
Przelotna myśl / A fleeting thought	19
Punkt Informacji / Information Point	20
Gra w gęś / Juego de la oca	21

Wydawca: Centrum Edukacji Lotniczej Kraków Airport

Zespół redakcyjny: Natalia Dziedzic, Daniel Dziob, Karolina Guśtak, Julian Golański, Katarzyna Haberka, Julia Kupis, Karolina Klima, Sylwia Lorek, Szymon Matlingiewicz, Monika Orzeł, Monika Trojanowska, Zuzanna Nikiel-Warchoł, Gabriela Żak
Opracowanie graficzne i skład: Natalia Krawczyk, Justyna Orzeł

Nie wyleciało z pamięci...

Still in memory...

7.01.1785

Pionierski przelot balonem nad kanałem La Manche w wykonaniu Francuza Jean-Pierre'a Blancharda i Amerykanina Johna Jeffriesa.

A pioneering balloon flight across the English Channel by Frenchman Jean-Pierre Blanchard and American John Jeffries.

3.03.1910

Francuzka Raymonde de Laroche jako pierwsza kobieta na świecie uzyskała licencję pilota.

Frenchwoman Raymonde de Laroche became the first woman in the world to obtain a pilot's license.

18.02.1911

Pierwszy oficjalny i udokumentowany lot pocztowy na świecie w Allahabad w Indiach - 6500 listów przewieziono na odległość 13 km.

The first official and documented mail flight in the world took place in Allahabad, India - 6,500 letters were carried over a distance of 13 km.

22.01.1926

Start brawurowego lotu przez Atlantyk wodnosamolotu Plus Ultra z Palos de la Frontera w Hiszpanii.

The Plus Ultra seaplane's daring transatlantic flight takes off from Palos de la Frontera, Spain.

10.02.2004

Założenie Vueling Airlines - taniej hiszpańskiej linii lotniczej z siedzibą w Barcelonie.

Founding of Vueling Airlines, a low-cost Spanish airline based in Barcelona.

Z głową w chmurach

In the clouds



Fot. Gavin

EC-JDM Airbus A321-211 Iberia Express

<https://www.flickr.com/photos/ghbhd/52796342255/>

Samolot Airbus A321-211 linii lotniczych Iberia Express w malowaniu promującym hiszpański festiwal muzyczny Mad Cool, który odbywa się w Madrycie. Linie lotnicze Iberia Express należą do Grupy Iberia, hiszpańskiego przewoźnika, i obsługują głównie loty krajowe.

Airbus A321-211 aircraft of Iberia Express in a livery promoting the Spanish music festival Mad Cool, which takes place in Madrid. Iberia Express is part of the Iberia Group – a Spanish carrier mainly operating domestic flights.

CZY WIESZ, ŻE...

Głównymi liniami lotniczymi w Hiszpanii są: Iberia, Air Europa oraz Vueling. Ich bogata oferta połączeń krajowych i międzynarodowych stanowi fundament hiszpańskiego ruchu lotniczego. Dzięki szerokiej siatce połączeń Iberia dociera do 133 portów lotniczych w 46 krajach na całym świecie.

DID YOU KNOW...

The main airlines in Spain are: Iberia, Air Europa, and Vueling. Their extensive network of domestic and international connections forms the foundation of Spanish air traffic. Thanks to its wide network of connections, Iberia reaches 133 airports in 46 countries around the world.

Zrozum w lot



Święto ognia to najbardziej znany hiszpański festiwal organizowany na powitanie wiosny. Każdego roku od 15 do 19 marca Walencja tętni rytmem pokazów pirotechnicznych i rozbrzmiewa dźwiękami muzyki, przy której uczestnicy fiesty bawią się do białego rana. W nocy gigantyczne rzeźby (fallas i nintós), biorące udział w paradzie są palone. Tylko jedna jest „ułaskawiona” i trafia do Muzeum Fallas.

„MINI LAS FALLAS”

Powitaj wiosnę w stylu hiszpańskim i zamknij własne święto Las Fallas w stoiku.

Potrzebne będą:



stoik



woda



olej



barwniki
w płynie



talerzyk

Kroki do wykonania:

1. Dodaj kilka kropeł barwnika do oleju umieszczonego na talerzyku.
2. Połowę stoika wypełnij wodą.
3. Wlej do stoika olej z barwnikiem.
4. Obserwuj, jak Twój stoik wypełniają „wybuchające” fajerwerki.

Wyjaśnienie:

Barwniki w płynie są tworzone na bazie wody, dlatego tworzą w oleju krople, które obserwujemy jako kolorowe „bańki”. Pod wpływem grawitacji opadają one w dół i po spotkaniu z wodą są „uwalniane”, co przypomina miniaturowe fajerwerki w stoiku. Woda i olej nie mieszają się, ponieważ ich cząsteczki przyciągają tylko podobne do siebie substancje - woda lubi inne substancje wodne (polarne), a olej te podobne do oleju (niepolarne). Dlatego barwnik na bazie wody nie rozpuszcza się w oleju, tylko dopiero w wodzie.

Catch it up



The Festival of Fire is the most famous Spanish festival celebrating the arrival of spring. Every year, from March 15 to March 19, the city of Valencia comes alive with spectacular fireworks displays and the sounds of music, with festival-goers dancing and celebrating until dawn. At night, the giant sculptures (fallas and nintos) participating in the parade are burned. Only one is „pardoned“ and donated to the Fallas Museum.

"MINI LAS FALLAS"

Welcome spring in Spanish style and create your own Las Fallas celebration in a jar.

You will need:



a jar



water



oil



liquid food coloring



a small plate

Steps to take:

1. Add a few drops of food coloring to the oil on a plate.
2. Fill the jar halfway with water.
3. Pour the oil with the food coloring into the jar.
4. Watch as your jar fills with "exploding" fireworks.

Explanation:

Liquid food coloring is water-based, which is why it forms droplets in oil. These appear as colorful "bubbles" that sink downward due to gravity. When they come into contact with water, they are "released," creating an effect similar to miniature fireworks in the jar. Water and oil do not mix because their molecules attract only similar substances – water bonds with other water-based (polar) substances, while oil bonds with oil-like (nonpolar) substances. Therefore, water-based food coloring does not dissolve in oil, only in water.



Odlotowa praca SUPER-COOL JOB

**POLSKA AGENCJA ŻEGLUGI
POWIETRZNEJ – STANOWISKA
ADMINISTRACYJNE
I TECHNICZNE**

**POLISH AIR NAVIGATION
SERVICES AGENCY –
ADMINISTRATIVE AND
TECHNICAL POSITIONS**

Polska Agencja Żegluga Powietrznej (PAŻP) bezpośrednio dba o bezpieczeństwo lotów w polskiej przestrzeni powietrznej. Aby było ono na najwyższym poziomie, niezbędna jest współpraca operacyjna, a także wsparcie administracyjne i techniczne.

Praca w Polskiej Agencji Żegluga Powietrznej powszechnie kojarzy się z pracą kontrolerów ruchu lotniczego, ale to chyba nie jedyni pracownicy na wieży?

W każdym Ośrodku Kontroli Ruchu Lotniczego (OKRL), oprócz kontrolerów i informatorów FIS, pracują również osoby odpowiedzialne za inne obszary działalności PAŻP. W krakowskim OKRL swe obowiązki realizują pracownicy Ośrodka Administrowania Nieruchomościami, Ośrodka Obsługi Technicznej oraz Działu Odprawy Załóg i Planowania Lotów. Jest też stanowisko odpowiedzialne za obsługę bezzałogowych statków powietrznych. Łącznie w krakowskim OKRL pracuje obecnie około 170 osób we wszystkich jednostkach, a pracy nadal przybywa niemal tak szybko, jak szybko rozwija się ruch lotniczy!

The Polish Air Navigation Services Agency (PANSO) directly ensures flight safety within Polish airspace. However, to maintain the highest level of safety, operational collaboration as well as administrative and technical support are essential.

Work at PANSO is commonly associated with air traffic controllers, but surely they aren't the only staff in the control tower?

In every Air Traffic Control Centre (ATCC), in addition to controllers and FIS officers, there are staff responsible for other areas of PANSO activity. At the Kraków ATCC, this includes personnel from the Real Estate Management Centre, Technical Support Centre, Crew Briefing and Flight Planning Department, and the unit responsible for unmanned aircraft operations. Currently, approximately 170 people work at the Kraków ATCC across all units, and the workload continues to grow almost as quickly as air traffic itself!

CZY WIESZ, ŻE... / DID YOU KNOW...

na ten moment najwyższą i najnowszą wieżę kontroli lotów w Polsce jest wieża kontroli lotów na lotnisku w Katowicach - Pyrzowicach?
currently, the tallest and most modern air traffic control tower in Poland is at Katowice - Pyrzowice Airport?

Czy to znaczy, że w krakowskim Ośrodku Kontroli Ruchu Lotniczego pracują przedstawiciele wszystkich jednostek PAŻP?

Zdecydowanie nie. Spośród służb operacyjnych, w Krakowie nie stacjonują m.in. kontrolerzy obszaru (ACC) czy Dział Zarządzania Przepływem Ruchu Lotniczego i Pojemnością. Stanowisk nieoperacyjnych, w tym administracyjnych i szkoleniowych, w całej Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej jest sporo i zdecydowana większość realizuje swe obowiązki na szczeblu centralnym.

Co pozostaje w kompetencjach poszczególnych jednostek odpowiedzialnych za kwestie inne niż operacyjne?

Wspólnym mianownikiem tych służb jest zapewnienie warunków sprzętowych, bytowych, a także wsparcie dla służb operacyjnych tak, aby miały one niezbędne narzędzia do realizacji swych obowiązków i efektywnych przerw, wynikających z przepisów prawa. Ośrodek Administrowania Nieruchomościami Południe ma za zadanie utrzymanie obiektów PAŻP w Krakowie, Katowicach, Rzeszowie i Lublinie. Należy pamiętać, że to także systemy radionawigacyjne, radiokomunikacyjne, radiolokacyjne, w tym anteny radarowe, nadajniki oraz systemy ILS. O obiekty krakowskiego ośrodka,

Do all PANSA units have representatives at the Kraków ATCC?

Definitely not. Among the operational services, Area Control (ACC) controllers and the Air Traffic Flow and Capacity Management Department do not operate in Kraków. Many other non-operational positions, including administrative and training roles, exist throughout PANSA, with the majority based at the central level.

What are the responsibilities of the units handling non-operational tasks?

The common goal of these units is to provide equipment, facilities, and support for operational staff so that they have the necessary tools to perform their duties efficiently and take legally required breaks.


The Southern Real Estate Management Centre is responsible for maintaining PANSA facilities in Kraków, Katowice, Rzeszów, and Lublin. This also includes navigational, communication, and radar systems, such as radar antennas, transmitters, and ILS systems. The

fot. A. Morys



Kopuła stacji radiolokacyjnej w Zabierzowie.

The dome of the radar station in Zabierzów.



fot. A. Pałka

które można nazwać oczami, uszami i ustami służb operacyjnych, dba Air Traffic Safety Electronic Personnel (ATSEP). Zapewnia właściwy sprzęt i dba o jego stan techniczny tak, aby kontrolerzy i informatorzy FIS mogli realizować powierzone im zadania. Z kolei Dział Odpraw Załóg i Planowania Lotów to służba wsparcia operacyjnego, która przyjmuje od załóg statków powietrznych plany lotów i przekazuje je właściwym służbom Kontroli Ruchu Lotniczego (ATC). Operacje lotnicze w przestrzeniach kontrolowanych powinny odbywać się zgodnie ze złożonym planem lotu, określającym podstawowe parametry, w tym trasę, długość lotu i czas startu. To właśnie na ich podstawie ruch lotniczy nad Europą jest stale koordynowany przez Eurocontrol, tak aby mógł odbywać się płynnie i bezpiecznie. Plany lotów bardzo często wymagają aktualizacji i dostosowania do bieżącej sytuacji, dlatego kontrolerzy, piloci oraz Oficerowie Operacyjni linii lotniczych współpracują z tym działem, a on na bieżąco dokonuje niezbędnych zmian.

Najwyższe piętro krakowskiego Ośrodka Kontroli Ruchu Lotniczego (OKRL).

The top floor of the Krakow Air Traffic Control Centre (ATCC).

facilities of the Kraków centre, which could be described as the “eyes, ears, and voice” of operational services, are maintained by Air Traffic Safety Electronic Personnel (ATSEP), who ensure proper equipment and its technical condition so controllers and FIS officers can carry out their tasks.

The Crew Briefing and Flight Planning Department provides operational support by receiving flight plans from aircraft crews and passing them to the relevant ATC services. Operations in controlled airspace must follow the filed flight plan, which specifies key parameters such as route, flight duration, and departure time. Flight plans are constantly coordinated across Europe via Eurocontrol to ensure smooth and safe traffic flow. Because plans often require updates or adjustments due to real-time conditions, controllers, pilots, and airline Operations Officers work closely with this department, which makes the necessary changes in real time.

CZY WIESZ, ŻE... / DID YOU KNOW...

wieża kontroli lotów na lotnisku w Balicach wyróżnia się na tle całego kraju tym, że oprócz kontrolerów wieżowych lotnictwa cywilnego pracują w niej także wojskowe służby operacyjne 8. Bazy Lotnictwa Transportowego?

the control tower at Kraków Airport is unique in Poland because, in addition to civil air traffic controllers, it also hosts military operational staff from the 8th Transport Aviation Base?

Praca operacyjna stoi pod znakiem współpracy, a jak jest na stanowiskach nieoperacyjnych?

Administracyjnie zapewniamy każdemu pracownikowi to, co niezbędne do jego pracy, ponieważ realizacja obowiązków operacyjnych nie byłaby możliwa bez zabezpieczenia i bieżącego wsparcia technicznego. Bez niego nie widzielibyśmy, co dzieje się w przestrzeni powietrznej i na lotnisku, nie moglibyśmy też komunikować się z innymi służbami. Brak nadzoru nad wszystkimi planami lotu składanymi przez załogi mógłby z kolei skutkować ogromnym chaosem i niebezpieczną zajętością sektorową. Nieustannie współpracujemy więc między sobą, między dostawcami usług i sprzętu, między liniami lotniczymi. Jednak przepisy, procedury i sprzęt na nic by się zdały, gdyby nie ludzie. Bo to właśnie nasz zespół stanowi o naszych codziennych sukcesach.

O współpracy operacyjnej i zadaniach kontrolerów ruchu lotniczego i informatorów FIS przeczytacie w kolejnym wydaniu kwartalnika AIRSIDE.

Operational work relies heavily on collaboration – what about non-operational positions?

Administratively, we ensure that every employee has what is necessary to perform their role. Operational duties would be impossible without proper technical support, which allows us to see what is happening in the airspace and at the airport and communicate with other services. Without oversight of flight plans submitted by crews, the result could be massive chaos and dangerously congested sectors.

We constantly collaborate among ourselves, with service and equipment providers, and with airlines. However, regulations, procedures, and equipment alone would not be sufficient – it is the people in our team who make our daily successes possible.

Operational collaboration and the responsibilities of air traffic controllers and FIS officers will be discussed in the next issue of the quarterly AIRSIDE.

Pracownicy Ośrodka Administrowania Nieruchomościami, Ośrodka Obsługi Technicznej oraz Działu Odprawy Załóg i Planowania Lotów krakowskiego Ośrodka Kontroli Ruchu Lotniczego

Personnel from the Real Estate Management Centre, Technical Support Centre, Crew Briefing and Flight Planning Department of the Krakow Air Traffic Control Centre

Wiedza niekoniecznie zastrzeżona

Special service knowledge

Będąc na krakowskim lotnisku, można dostrzec białą kopułę wylaniającą się na zachodnim horyzoncie. Jest to kopuła stacji radiolokacyjnych, czyli radarów Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, często zwana „zapałką”. W tym ponad 30-metrowym obiekcie mieszczą się dwa radary, które na bieżąco dostarczają dane potrzebne do pracy kontrolerów żeglugi powietrznej oraz informatorów FIS. Generują one moc 25 000 V, co pozwalają na przesłanie sygnału między służbami operacyjnymi PAŻP a załogami statków powietrznych.



fol. A. Morys

While at Kraków Airport, you can spot a white dome looming on the western horizon. This is the Polish Air Navigation Services Agency's radar dome, often called the „matchstick.” This over 30-meter-tall structure houses two radars that continuously provide data needed by air navigation controllers and FIS informants. They generate 25,000 volts of power, enabling signal transmission between PANSA operational services and aircraft crews.

Ekspresowa kontrola wiedzy

Fast track learning



Pakuj się w podróżę

Pack up and fly



 ALC – ALICANTE-ELCHE
MIGUEL HERNÁNDEZ AIRPORT

 BCN – JOSEP TARRADELLAS
BARCELONA-EL PRAT AIRPORT

 BIO – BILBAO AIRPORT

 AGP – MALAGA-COSTA
DEL SOL AIRPORT

 PMI – PALMA DE MALLORCA
AIRPORT

 SVQ – SEVILLE AIRPORT

 VLC – VALENCIA AIRPORT

 MAD – ADOLFO SUÁREZ
MADRID-BARAJAS AIRPORT


LICZBA OBSŁUŻONYCH PASAŻERÓW W 2025:
NUMBER OF PASSENGERS IN 2025:

 **68,2 mln**

DŁUGOŚĆ NAJDŁUŻSZEJ DROGI STARTOWEJ:
LENGTH OF THE LONGEST RUNWAY:

 **4350 m**

KIERUNKI DRÓG STARTOWYCH:
RUNWAYS' DIRECTIONS:

 **14L/32R 14R/32L**
18R/36L 18L/36R

LOTNISKO W MADRYCIE MADRID AIRPORT

W ubiegłym roku hiszpańskie lotniska obsłużyły ponad 300 milionów pasażerów, plasując Hiszpanię w czołówce odwiedzanych krajów w Europie. Największym lotniskiem jest Port Lotniczy Adolfo Suárez Madryt-Barajas, który w 2025 roku obsłużył ponad 68 milionów pasażerów, dysponując ofertą ponad 400 destynacji i wykonując 430 tysięcy operacji w skali roku. Ten port lotniczy składa się z 4 terminali, a podróż między nimi można odbyć wykorzystując darmowe autobusy. Lotnisko to łączy Europę nie tylko z Azją, ale i z Ameryką Południową, co w zdecydowany sposób wpływa na atrakcyjność turystyczną. A z krakowskiego lotniska polecimy nie tylko do Madrytu, ale i innych hiszpańskich miast!

Terminal lotniska w Madrycie
Madrid Airport Terminal

Last year, Spanish airports handled over 300 million passengers, placing Spain among the most visited countries in Europe. The largest airport is Adolfo Suárez Madrid-Barajas Airport, which handled over 68 million passengers in 2025, offering over 400 destinations and performing 430,000 operations per year. This airport consists of four terminals, and travel between them is possible using free buses. The airport connects Europe not only with Asia but also with South America, which significantly increases its tourist appeal. And from Krakow airport, you can fly not only to Madrid but also to other Spanish cities!



ŚLADAMI HISZPAŃSKIEGO SŁOŃCA I KAMIENIA IN THE FOOTSTEPS OF SPANISH SUN AND STONE

Turystyka w Hiszpanii od lat stanowi jeden z filarów gospodarki i przyciąga miliony odwiedzających z całego świata. Kraj zachwyca niezwykłą różnorodnością architektury, od rzymskich akweduktów i średniowiecznych katedr, przez maur etańskie pałace Andaluzji, aż do modernistycznych dzieł Gaudiego w Barcelonie, a przy okazji pozwala zaczerpnąć kultury flamenco. Każdy z 17 regionów posiada własną tożsamość, język i obyczaje, co sprawia, że podróż przez kraj jest pełna kontrastów i odkryć. Miłośnicy przyrody powinni odwiedzić pustynny krajobraz Bardenas Reales w Nawarze, przypominający scenę z westernu, lub surowe klify San Juan de Gaztelugatxe w Kraju Basków. Nie mniej imponujące są złote plaże Costa del Sol, zielone krajobrazy północy, majestatyczne Pireneje oraz Wyspy Kanaryjskie, które również należą do Hiszpanii. A dla miłośników pieszych wędrówek polecamy drogę św. Jakuba, która swoje zwieńczenie ma w Santiago de Compostela. Dzięki takiemu bogactwu krajobrazów i tradycji Hiszpania pozostaje jednym z najbardziej atrakcyjnych kierunków turystycznych w Europie.

Tourism in Spain has been one of the pillars of the economy for years, attracting millions of visitors from all over the world. The country delights with its extraordinary architectural diversity – from Roman aqueducts and medieval cathedrals, through Moorish palaces in Andalusia, to Gaudí's modernist works in Barcelona – and offers visitors the opportunity to experience flamenco culture. Each of the 17 regions has its own identity, language, and customs, making a trip through the country full of contrasts and discoveries. Nature lovers should visit the desert landscape of Bardenas Reales in Navarre, reminiscent of a scene from a western, or the rugged cliffs of San Juan de Gaztelugatxe in the Basque Country. No less impressive are the golden beaches of the Costa del Sol, the green landscapes of the north, the majestic Pyrenees, and the Canary Islands, which also belong to Spain. And for hiking enthusiasts, we recommend the Way of St. James, which culminates in Santiago de Compostela. Thanks to such a wealth of landscapes and traditions, Spain remains one of the most attractive tourist destinations in Europe.

Kaplica pw. Jana Chrzciciela
na wyspie San Juan de Gaztelugatxe
Chapel of St. John the Baptist on the island
of San Juan de Gaztelugatxe



Piktogram państwa

State pictogram

Słynna czarna sylwetka hiszpańskiego byka – El Toro de Osborne – zawdzięcza swoją nazwę rodzinnej winnicy Bodegas Osborne. W 1956 roku grupa Osborne, chcąc odświeżyć wizerunek, zleciła agencji Azor zaprojektowanie znaku promocyjnego. Początkowo byk był nośnikiem reklamy brandy, lecz z czasem stał się jednym z symboli narodowych Hiszpanii. Pierwszą sylwetkę byka postawiono w miejscowości Cabanillas de la Sierra, przy trasie z Burgos do Madrytu. Pierwsze byki wykonywano z drewna, jednak ze względu na warunki pogodowe szybko zastąpiono je stalą. Każda figura mierzyła 14 metrów wysokości i ważyła około 4 ton. W kolejnych latach w całej Hiszpanii stanęło około 500 takich sylwetek, z czego dziś – z powodu zmian w przepisach drogowych – pozostało około 90.



▲
Reklama, która stała się symbolem Hiszpanii
The billboard that became a symbol of Spain



▲
Wnętrze winnicy
Bodegas Osborne
Traditional wreaths

◀ Jedna z kopii figury
One of the copies of the figure

The famous Spanish bull – El Toro de Osborne – owes its name to the family-owned winery Bodegas Osborne. Originally created as an advertisement for brandy, it eventually became one of Spain's national symbols. In 1956, the Osborne group, seeking to refresh its image, commissioned the Azor advertising agency to design a promotional emblem. A year later, the first structure was erected in Cabanillas de la Sierra, along the road from Burgos to Madrid. The first bulls were made of wood, but due to weather conditions they were soon replaced with steel. Each figure stood 14 meters tall and weighed about 4 tons. Over the following years, around 500 such silhouettes were installed across Spain. Today, due to changes in road regulations, about 90 remain.

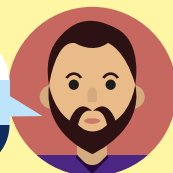
Pilotaż językowy - hiszpański

Language sneak peak - Spanish



- Hola, ¿cuáles son tus planes para las vacaciones de este año?
- Hi, what are your plans for vacation this year?
- Cześć, jakie masz plany na wakacje w tym roku?

- Hola, estoy planeando volar a Barcelona.
- Hi, I'm planning to fly to Barcelona.
- Cześć, planuję lecieć do Barcelony.



- ¿Sabías que la torre de control del Aeropuerto de Barcelona-El Prat mide nada menos que 62 metros?
- Did you know that the control tower at Barcelona-El Prat Airport is as tall as 62 meters?
- Wiesz, że wieża kontroli lotów na lotnisku Barcelona-El Prat ma aż 62 metry wysokości?

- ¡Vaya, es muy alta! Me gustaría ser controlador aéreo algún día.
- Wow, that's tall! I would like to become an air traffic controller one day.
- Ale jest wysoka! Chciałbym zostać kiedyś kontrolerem ruchu lotniczego.



- Es una profesión mucha responsabilidad.
- That's a very responsible job.
- To bardzo odpowiedzialny zawód.

- Lo sé, por eso ya ahora en la escuela dedico mucho tiempo a estudiar y me interesa la aviación.
- I know, that's why I already spend a lot of time studying at school and I'm interested in aviation.
- Wiem, dlatego już teraz w szkole poświęcam dużo czasu nauce i interesuję się lotnictwem.



- Es muy interesante, ¡te deseo mucha suerte!
- That's very interesting, I wish you good luck!
- To jest bardzo ciekawe, życzę Ci powodzenia!

Serdeczne podziękowania za konsultacje językowe dla Ambasady Hiszpanii w Warszawie.

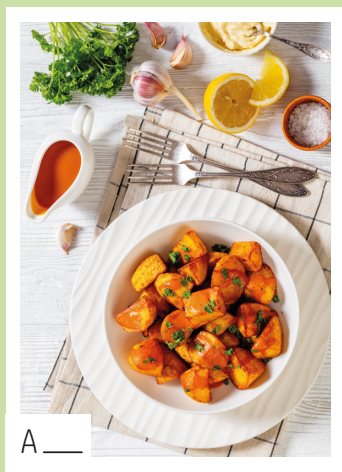
Our sincere thanks for the language consultation to the Embassy of Spain in Warsaw.

Test kulturowy - Hiszpania

Culture test - Spain

W Hiszpanii kultura spędzania wolnego czasu poza domem i delektowania się daniami, przekąskami w różnych punktach gastronomicznych jest niezmiernie istotna. Twoim zadaniem będzie przyporządkowanie krótkiego opisu do zdjęcia potrawy.

In Spain, the culture of spending free time outside the home and enjoying meals and snacks at various dining establishments is extremely important. Your task will be to match each short description to a photo of a dish.



1) PAELLA

Potrawa tworzona na bazie ryżu z dodatkami jak np. owoce morza, mięso czy warzywa, odpowiednio doprawione z dodatkiem szafranu, który dodaje żółto-pomarańczowego koloru.

Made with rice and ingredients such as seafood, meat, or vegetables and seasoned with saffron, which gives it a yellow-orange color.

2) CROQUETAS

Smażone małe kremowe kuleczki wypełnione bechamel z różnorodnymi składnikami jak np. mięso, ryba, warzywa.

Small fried creamy balls filled with béchamel sauce and various ingredients such as meat, fish, or vegetables.

3) TORTILLA DE PATATAS

Hiszpański omlet z ziemniakami, cebulą i jajkiem smażony na oliwie z oliwek.

Spanish omelette with potatoes, onions, and eggs fried in olive oil.

4) GAMBAS AL AJILLO

Krewetki smażone w oliwie z czosnkiem i dodatkiem pikantnej i słodkiej papryki.

Shrimp fried in olive oil with garlic and sweet and spicy paprika.

5) PATATAS BRAVAS

Kawałki smażonych ziemniaków, doprawione pikantnymi przyprawami, podawane z ostrym sosem.

Fried potato pieces seasoned with spices and served with a spicy sauce.

Intelektualne turbulencje

Intellectual turbulence

Poznajmy kilka słówek w języku hiszpańskim. Napisz poniższe słówko po przerywanych liniach, następnie połącz z polskim tłumaczeniem oraz skojarzeniami. Jedno skojarzenie może pasować do kilku słówek. Ze zrozumieniem słówek może pomóc dialog na stronie 16.

Let's learn some words in Spanish. Write the following word on the dotted lines, then connect it with the Polish translation and associations. One association can fit several words. The dialogue on page 16 may help you understand the words.

vacaciones



cześć

wakacje

aeropuerto



escuela



latać

hola

lotnisko



volar



szkoła

Przelotna myśl

A fleeting thought



By twiga_swala - https://www.flickr.com/photos/twiga_swala/7858293842/,
CC BY-SA 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=58153466>

Czy wiesz, że Hiszpania posiada lotnisko, które jest jednym z najbardziej nietypowych w Europie pod względem procedur startu?

To Port lotniczy Melilla, położony w hiszpańskiej eksklawie w Maroku, na północnym wybrzeżu Afryki. Lotnisko słynie z trudnych i zmiennych warunków pogodowych. W efekcie piloci muszą być gotowi na lądowanie w trudnych warunkach i ewentualne, natychmiastowe odejście na drugi krąg. Ścieżki podejścia dla samolotów są również wymagające. Samoloty startujące z Melilli nie mogą przelatywać, na małej wysokości, nad terytorium Maroka. Dlatego piloci natychmiast zakręcają nad Morze Śródziemne, zanim samolot przekroczyłby granicę.

Odgadnij zagadkę:

Jestem w Afryce, choć należę do Hiszpanii.
Mam krótki pas i silne wiatry
czasem mnie otulają.
Piloci muszą być bardzo odważni,
bo lądowanie u mnie to prawdziwe wyzwanie!

Solve the riddle:

I am in Africa, yet I belong to Spain.
I have a short runway, and strong winds
often surround me.
Pilots must be very brave,
because landing here is a real challenge!

Odpowiedź/Answer:

Odpowiedz/Answer: Lotnisko w Melilli, Melilla Airport

Did you know that Spain has an airport that is one of the most unusual in Europe in terms of takeoff procedures?

It is Melilla Airport, located in a Spanish exclave in Morocco on the northern coast of Africa. The airport is known for difficult and highly variable weather conditions. As a result, pilots must be prepared to land in challenging conditions and, if necessary, perform an immediate go-around. The approach paths for aircraft are also demanding. Aircraft departing from Melilla are not allowed to fly at low altitude over Moroccan territory. Therefore, pilots immediately turn out over the Mediterranean Sea before the aircraft would cross the border.

Punkt Informacji

Information Point

1. Tańcem pochodzącym z Hiszpanii jest:

- a) flamenco
- b) salsa
- c) tango

2. Święto ognia to hiszpański festiwal organizowany na powitanie:

- a) lata
- b) zimy
- c) wiosny

3. Co oznacza skrót PAŻP?

- a) Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
- b) Państwowa Administracja Żeglugi Publicznej
- c) Polska Agencja Zarządzania Przestrzenią

4. Hiszpański port lotniczy Melilla jest położony na terytorium:

- a) Lagos
- b) Maroka
- c) Kairu

5. Na zdjęciu widoczny jest modernistyczny Park Güell. Jego projektantem był:

- a) P. Picasso
- b) A. Gaudí
- c) D. Velázquez



1. The dance originating in Spain is:

- a) flamenco
- b) salsa
- c) tango

2. The Fire Festival is a Spanish event organised to welcome:

- a) summer
- b) winter
- c) spring

3. What does the abbreviation PANSA stand for?

- a) Polish Air Navigation Services Agency
- b) Public Air Navigation Service Authority
- c) Polish Airspace Navigation & Supervision Agency

4. The Spanish airport of Melilla is located in:

- a) Lagos
- b) Morocco
- c) Cairo

5. The photo shows the modernist Park Güell. Its designer was:

- a) P. Picasso
- b) A. Gaudí
- c) D. Velázquez

Gra w gęś

Juego de la oca

Zabieramy Was na dwór króla Filipa II Habsburga z Hiszpanii, który w XVI wieku otrzymał wyjątkowy podarek od włoskiej rodziny Medicich. Owym darem była... gra w gęś. Zapraszamy do historycznej rozgrywki.

We take you to the court of King Philip II of Spain, who in the 16th century received a special gift from the Italian Medici family. This gift was... a game of goose. We invite you to join us in this historic game.

W grze może uczestniczyć od 2 do 6 graczy.

The game can be played by 2 to 6 players.

Potrzebujesz:

- po jednym pionku na każdego gracza,
- planszę do gry,
- 2 kostki.

You will need:

- one pawn for each player,
- game board,
- 2 dice.

Cel gry: / Goal of the game:

Dotarcie pionkiem na pole 63 jako pierwszy.

Reaching square 63 with a pawn as the first player.

Zasady: / Rules:

Grę rozpoczyna najmłodszy gracz, a następnie pozostali uczestnicy wykonują swoje ruchy zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Każdy po kolei rzuca 2 kostki i porusza się do przodu o tyle miejsc, ile wynosi suma oczek z dwóch kostek. Gdy jeden z pionków ląduje na polu, na którym stoi inny pionek, gracz który był tam wcześniej musi cofnąć się na poprzednie pole, które zajmował.

Pamiętaj, że aby wygrać grę, musisz ukończyć kolejkę na polu 63. Jeżeli gracz wyrzuci zbyt dużą ilość oczek na kostce, wtedy musi cofnąć się o pozostałą ilość wyrzuconych oczek.

The youngest player starts. Play continues clockwise. Each player rolls two dice and moves forward a number of spaces equal to the result of the throw. When a pawn lands on a space occupied by another pawn, the player who was there before must move back to the previous space they occupied.

Remember, to win the game, you must finish your turn on square 63. If a player rolls a higher number, they must move back the remaining number rolled.

Użyj kodu QR, aby sprawdzić, co należy zrobić na danym polu.

Scan the QR code to see what to do on each square.



